

چکیده

ارائه سیستم پشتیبان تصمیم گیری مبتنی بر هستی شناسی برای درمان علامتی بیماری مالتیپل اسکلروزیس

مقدمه: مالتیپل اسکلروزیس یک بیماری مزمن با علائم ناتوان کننده، بدون درمان قطعی و دارای دوره طولانی مدت است. پزشکان در تصمیم گیری در زمینه تشخیص و مدیریت علائم بیماران مبتلا به این بیماری، با چالش هایی روبرو هستند. از طرفی، هستی شناسی روش مناسبی برای ایجاد سیستم پشتیبان تصمیم گیری بالینی است که امکان استدلال مبتنی بر دانش را فراهم می آورد. با توجه به اینکه تصمیم گیری درست می تواند بر کیفیت زندگی این بیماران تاثیر داشته باشد، هدف این مطالعه، ایجاد سیستم پشتیبان تصمیم گیری درمان علامتی بیماری مالتیپل اسکلروزیس بود.

روش: پژوهش حاضر از نوع کاربردی و توسعه ای بود که به روش ترکیبی در چهار مرحله انجام شد. مرحله اول، با انجام مرور نظام یافته و بررسی پرونده های بیماران، مفاهیم درمان علامتی بیماری مالتیپل اسکلروزیس شناسایی و داده های بدست آمده از طریق روش تحلیل محتوا تحلیل شد. در مرحله دوم، هستی شناسی درمان علامتی بیماری مالتیپل اسکلروزیس طراحی و ارزیابی شد. طراحی هستی شناسی با هم اندیشی خبرگان و ارزیابی آن با استفاده از استدلال گر پلت، سوالات شایستگی و مصاحبه با متخصصین به شکل کیفی روایتی تحلیل شد. در مرحله سوم، قوانین درمان علامتی بیماری مالتیپل اسکلروزیس استخراج و با هم اندیشی خبرگان، اعتبار قوانین استخراج شده تعیین شد. در مرحله چهارم، ابتدا نمونه اولیه و سپس سیستم نهایی پشتیبان تصمیم گیری مبتنی بر هستی شناسی درمان علامتی بیماری مالتیپل اسکلروزیس طراحی و با انجام ارزیابی مبتنی بر کاربر و پرسشنامه ارزیابی و تحلیل داده ها با استفاده از آمار توصیفی انجام شد.

یافته ها: در مرحله اول، ۱۲۹ مقاله و ۲۰۰ پرونده جهت استخراج مفاهیم بررسی شدند. در مرحله دوم، هستی شناسی درمان علامتی بیماری مالتیپل اسکلروزیس با ۶۶۷ کلاس با عمق دو تا نه سطح و همچنین ۵۲ ویژگی ایجاد شد. کلاس های اصلی شامل بیمار، علائم، درمان دارویی، طرح درمان و شاخص اندازه گیری بودند. نتایج ارزیابی هستی شناسی با سوالات شایستگی، نشان داد که هستی شناسی می تواند به تمام سوالات بر اساس دانش خود پاسخ دهد که معیار کامل بودن را برآورده می کند. در ارزیابی مبتنی بر متخصص، کارشناسان پیشنهادهایی را برای بهبود هستی شناسی ارائه نمودند. در مرحله سوم، ۲۵۹ قانون استخراج شد که به سه گروه کلی قوانین تشخیصی، کنترلی و درمانی تقسیم بندی و سپس در پروتژ تعریف شد. در مرحله چهارم، در ارزیابی سیستم نهایی، مناسب بودن با ۴/۹، بیشترین امتیاز و تمایل به استفاده با ۴/۱ کم ترین امتیاز را بدست آورد. میانگین نمره کاربران در ارزیابی نمونه اولیه و سیستم نهایی از لحاظ دو معیار رضایت و تمایل به استفاده معنی دار بود. ($P < 0/05$)

نتیجه گیری: هستی شناسی درمان علامتی بیماری مالتیپل اسکلروزیس توصیف معنایی جامعی از علائم و درمان های علامتی مالتیپل اسکلروزیس است، به طوری که می توان از پایگاه دانش ایجاد شده توسط این هستی شناسی به عنوان ابزاری

برای برطرف کردن چالش های تصمیم گیری پزشکان استفاده نمود. همچنین، این پایگاه دانش می تواند توسط محققان مجددا استفاده شود. به علاوه، سیستم پشتیبان تصمیم گیری بالینی ایجاد شده می تواند پیشنهادهای درمانی مناسبی برای ارتقای کیفیت درمان علامتی بیماران مبتلا به مالتیپل اسکلروزیس ارائه دهد.

کلید واژه ها: بیماری مالتیپل اسکلروزیس، سیستم پشتیبان تصمیم گیری، هستی شناسی، درمان علامتی.